Ordning, hwarefter Kongl. Mai.tt wil, at then lille Tullen, som ...

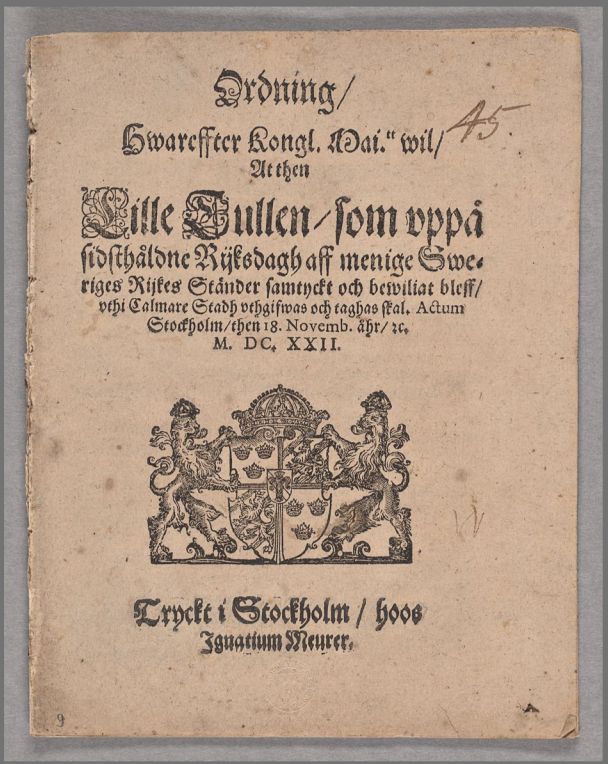

Ordning/
Hwarefter Kongl. Mai.tt wil/
At then
Lille Tullen/som vppå
sidsthåldne Rijksdagh aff menige Swe-
riges Rijkes Ständer samtyckt och bewiliat bleff/
vthi Calmare Stadh vthgifwas och taghas skal. Actum
Stockholm/then 18. Novemb. åhr/ &c.
M. DC. XXII.

Tryckt i Stockholm / hoos
Ignatium Meurer.

SOT // Kungl. förordningar / 1. saml.

Tillkomstår 1622
Digitaliserad år 2016

KUNGL. BIBLIOTEKET
National Library of Sweden

Ordning/

Hwareffter Kongl. Mai.ᵗ wil/

At then

Lille Tullen/ som vppå sidsthåldne Rijksdagh aff menige Sweriges Rijkes Ständer samtyckt och bewiliat bleff/ vthi Calmare Stadh vthgifwas och taghas skal. Actum Stockholm/ then 18. Novemb. åhr/ ꝛc. M. DC. XXII.

Tryckt i Stockholm / hoos Ignatium Meurer.

45

9

I.

FÖrst / skal allom kunnigt och witterlighit wara / at til samma Tulls vthfordrande är vthi Calmare förordnat twenne Tullhuus / för them som reesa Landwäghen aff Småland eller Winterwäghen ifrån Öland och aff Skären: thet ena widh Södre port / och thet andra widh Norre port. Til samma Tullhuus skole sigh alle förfoghe / the som komma Landwägen in i Staden / at göra beskeedh för hwadh the medh sigh hafwa: Och ingen städies in i Stadhen medh Häst eller gående / medh mindre han sigh först widh bemelte Tullhuus eeer. Ther skal alt Godz och warur / qwickt och dödt som införes til at sälias eller nidhläggias / anteknas / och strax vppå tijman förtullas / vthan nägghot drögsmål eller vpskäff.

II.

Innan för hwartdera aff samma Tullhws är förordnat en platz / som skal brukas för allmanna Torg: Ther skola the som aff Landet ankomma medh sine Wahrur / Booskap / Höö / Wedh ꝛc. hälla / til theß thet förtullat är: Och sedhan måge the thet ther antingen sällia / eller och förat wijdare in i Staden / hwart the wela.

III.

Vthi liska mätto så är och widh Siöporten förordnat ett Tullhuus för them som til Siös ankomma til Stadhen. Och skole alle Skipp / Skutor och Båtar som ankomma ifrån Swenska Städher / vthur Finland / Norlanden / ifrån Åland / Öland / Skären ꝛc. först läggia genast til widh Siöporten / Och ther widh Tullhuset göra beskeedh / och Tullen aflägga

för hwadh the föra til Stadz at sälia eller förtära: Och ingen sijn Last röra / bryta eller något vpskipa och afföra förr än han sigh ther teedt/och beskeedh taghit hafwer / och Tullen afflagdt. Hwarföre och altijdh om Sommaren skal hållas godh wacht widh Quarneholman/ at ther icke någhot införas anten i Bodher eller Gårder som oförtollat är. Men sedan Gotset widh Siöporten är ansagdt och förtollat/tå må ägan-den thet saaklöst föra in i sijn Bodh eller Gård.

IIII.

Ehoo som nu kommer til Stadz / aff hwadh stånd eller welkor han är/skal sigh hoos Tullskrifwaren angifwa. Är han en Inbyggiande eller Boosittiande Adelsman/tå passerer han/ hans Hustru och Barn fritt och omolesterat medh sine Wagnar/ Slädhar och Båtar / vthan all inquisition och ransakning/ allenast medh sine Kistor/ Skrijn och Wägekost. Men ther han hafwer någon Skuta eller stoor Faarkost/ och mera ther vthi/ än hwadh han torff til sin och sitt medhfölies skälige wägekost/kan skee en rund tijdh at hielpa sig medh i Staden at förtära/thet skal anteknas och förtullas effter ordningen. Alle andre skole sitt Godz och warur antekna låta / och thet förr än någhot sälias eller i Stadhen införas/förtulla.

V.

Vthi antekningen och förtolningen så til Landz som til Watns/skal således tilgå. At om Sommaren skal Tullskrifwaren och medh honom Wachteknechterne låta finna sigh widh Porten eller Tullhuset Kläckan fyre om Morgonen/ vppå sielfwe slaghet. Och om Wintren Kläckan sex. I lijke mätto skal och then Tullskrifwaren och Wachtknechterne widh Siöporten låta sigh om Sommaren finna widh fyra slår om Morgonen / vthi sitt Tullhws och Wachtstughu: Och skal Tullskrifwaren effter som hwar ankommer/ antekna

hwars

hwars och eens nampn / hwar han är hemma/eller hwem han tienar / och hwadh han förer. Och skal han hålla öfwer hwar Pertzel een serdeles Book/ och ther inskrifwa alt hwadh som ankommer/ medh hans nampn som thet förer. Och på thet intet må orätt angifwas/ skal han hafwa en Eedhsworen Mätare och Wäghare / hwilken ther strax på tijman skal måta/ wägha och räkna alt thet som föres til Landz / medh Häst/ Wagn eller Slädha / eller eliest bäres in / eller drifwes lefwande. Ett twebett Laß Spannmål räknas för fyra Tunnor / ett Enbett laß twå Tunnor. Een Wagn medh twå Hästar räknas för fyra tunnor/ een Kärra medh en Häst för twå tunnor: Och ett Fodher uppå Hästebaak för een tunna Spannemål. I lijka måtto hwadh som på Skutor och Båtar införes/ lefwande/eller i tunnor och stycketaals / så at thet räknas kan/eller och så smått at thet strax målas kan/eller wäghas. Men om thet är anten så mycket/ eller ihoopblandat at thet icke wäl och uthan kostnadt målas eller räknas kan/ tå skal thet effter äghandens angifwande och Rulla först widh Tullhuset förtullas / och sedhan förwijsas til Mätaren eller Wägaren som ther til förordnat är / ther at målas / mätas eller räknas. Och ther nägot anten aff owettenheet eller annat förseende icke finnes rättlighen wara ansagdt: Tå skal thet samma på nytt tilfylleſt förtullas. Och skal sådant medh thesse Pertzeler skee / såsom är / allahanda Spannmål/ Wedh/ Kohl/ Höö/ Halm/ Kåål ꝛc. som på skutor föres.

47.

VI.

Så snart thet är rätt målt / wägit eller räknat / tå skal Tullskrifwaren wijsa honom som thet förer Tullordningen/ och uthräkna tullen för hwar Pertzel: Och så skal han som Godzet förer räkna i Tullnärens åsyn Penningarne/dogh icke leffrera them Tullnären i hender/ uthan strax i Tullnärens å-

syn kasta them in i en Kista ståndande i Tullhwset/ genom ett liftet hål åfwan uppå giordt / så at Tulnären håller räkenskapen/ och dogh icke hafwer några Penningar händer emellan. Samma Kista skal wara medh gode Låser försorgd/ Och Stathollaren hafwa ther Nyklarna til. Och skal hwar Onsdagh Stathollaren sampt medh sin Secreterare gå på Tullhuset / ther anamma och öfwersee Tulnärens Räkning/ så och sluta up Kistan/ och uthaga Penningerne: Hwilke Penningar Stathollaren genom sin Secreterare i antwardning och förwaring annamma skal. Och skole the Collationera Räkenskaperne och Penningarne medh hwar andre / achtandes flitigt upå / at Tullnären gör hwadh rätt och skäligt är.

VII.

När nu Tullen är uthgifwen effter ordningen/ tå tagher then wäghfarande ett merkie aff Tullnären / Och när han til Siös/ kommer til Wägharen eller Mätaren / leffrerer han honom thet i händer / til Landz leffrerer han thet en wiß Karl som ther til blifwer förordnat/ och håller på torget: Och ther medh är han frij och otiltaalt/ i säliande och köpande.

VIII.

Men then som sådant Godz förer i sijn skuta/ at thet icke utan stoort hinder eller drögzmål kan mätas eller wägas strax widh Tullhuset / then tagher Mercke at thet är förtullat effter äghandens uthsägning/ såsom och en Sedel aff Tullnären huru högt thet är angifwit och förtullat/ och ther medh går til Mätaren som ther til Eedhsworen är/ Hwilken Spannmålen och annat slijkt upmäta skal. Men Wedhen blifwer upstaplat i Fampnar / och Höet upkört i Lassetaal/ &c. Och effter som thet ther befinnes / ther effter skal sedan göras reedhe före emoot Tullnären / dijt han som Gotset ägher / skal sigh

för foghe/

förfoghe / och effter Mätarens bewijs göra klaart för sigh / straxt på timan. Hwar och Tullneren merker / at någon sitt Godz thet han vppå sitt Skip eller Skuta inne hafwer / falskeligen ansäger / tå skal han sättia wacht vppå samma Skip eller Skuta / när thet löper åth Stadhen / så at ther intet vthskipas eller föres vthaf / förr än han gifwer Stathollaren ther om tilkenna: Hwilken sedan skal hafwa macht thet antingen på H. K. Mts. wegne för så mykit som thet ansagdt är til at vpköpa och behålla / eller och låta vpmäta och wägha / och Toll ther aff taga / som förbemelt är.

48

IX.

Vlt thet som inkommer och föres til Stadz / som anten förnötas / förtäras / förslijtas kan / thet ware sigh lefwandes eller dödt / qwickt eller oqwickt / skal förtullas effter ordningen / förr än thet i något Hws eller Bodh må införas / eller vthur Båät / Wagn eller Slädha vthlastas. Men när Landz eller Stadzmannen hafwer förtullat hwadh han förer til Stadz / tå är han frij.

X.

Hästar och stelfwe Bäterne / så och Oxarne som för Laßen gåå / och icke sälias / vthan Bonden reeser aff och an medh / the äre frij för Tullen. Men hwadh som sällies / eller til slijtes är ährnat / thet gifwer Tull.

XI.

Kommer någon Bonde eller Landzman medh Laß Landwäghen / och dragher genom Staden / icke brytandes sijn last / eller säliandes ther nägkot aff / then är frij för Tullen. Dogh skal när sådana komma / förordnas them en Knecht som ledhsaghar them genom Stadhen / hwilken skal hafwa medh sigh itt merke / huru många Hästar / Slädhar eller Wagnar the äre: Och thet skal han lefrera Tullneren i then Porten ther

the

the vehdragha/ och åter tagha aff honom ett merkie igen/ som swarar thet förre/ och thet bära til sin Tullnär.

XII.

På thetta förbemelte sätt hålles medh Tollen när Warurne komma in/ och sälias aff Landzmän/ eller föres i Borgare eller andre hws i Stadhen: Och ther medh är Landzmannen och then som sälier frij.

Och skal thenna ordning angå vthi Calmare Stadh then Decemb. nu nästkommandes.

Ordningen

Ordningen uppå then Lille Tullen.

Innförslen.

Tunnä	Hwete	3	öre.
	Hwetemiöl	3½	
	Skrådt Hwetemiöl	4	
	Sichtat Hwetemiöl	5	
	Rogh	2	
	Roghmiöl	2½	
	Skrådt Roghmiöl	3	
	Sichtat Roghmiöl	3½	
	Malt	2	
	Korn	1½	
	Biuggmiöl	1½	
	Korngryn	3	
	Haffra	1	
	Haffwergryn	3	
	Erter	3	
	Bönor	2	
	Hwetebrödh	2	
	Roghbrödh	1½	
	Höl	2½	
	Ättickia	3	
	Kåål	1	
	Roßwor	½	
	Moröter	1½	
	Perſillie	3	
	Palſternackor	1½	
	Salt Kött	4	
	Salt Lax	12	
	Salt Siſk	4	
	Salt Torſk	4	

Tunna	Salt Strömming	4	öre.
	Salt Jdh	4	
	Salt Åhl	12	
	Salt Braxm	4	
	Salte Gäddor	4	
	Annan Saltfisk	4	
	Krampsild	1	
	Norß	1	
	Flamsk Sill	10	
	Skänsch Sill	6	
	Böckling	8	
	Suurmiölk	1½	
	Pärun	3	
	Åplen	2	
	Plommon	3	
	Kirsebär	4	
	Reene Nötter	2	
	Oskalade Nötter	1	
	Enebäär	2	
	Fiädrar	1	
	Lijnfröö	8	
	Hampefröö	4	
	Kohl	1 1/6	
	Kalk	1¼	
	Aska	1	
	Såpa	1	
Een	Kanna Brännewijn	½	
	Kanna Honing	1	
	Gödd Oxe	12	
	Käfflings Oxe	8	
	Koo	4	

Stuut

Stutt	4	
Tiur	6	
Qwigha	2	
Kalff	1	
Gödd Kalff	4	
Fåår	1	
Lamb	1½	
Bock	1½	
Geet	1	
Rijsbijt	¾	
Killing	1½	
Gammalt Swijn	2	
Vngt Swijn	1	
Grijs	1¼	
Gåås	1½	
Stycket Höns	1⅛	öre.
16. Kycklingar	1	
20. Höns Ägg	⅛	
20. Åde Ägg	¼	
Kalkunsk Hane	1	
Kalkunsk Höna	¾	
Anke	1⅛	
Tiäderhana	1½	
Tiäderhöna	1¼	
Orrhana	⅛	
Orrhöna	⅛	
Jerpe	⅛	
Hara	½	
Canin	½	
And	½	
Årta	⅛	

Stycket	Ida eller Gudung	1/4	öre.
	Ala	1/8	
	Skräckia	1/8	
	Grißla	1/8	
	Tråna eller Häger	1/2	
	Swärta	1/8	
	20. Kramsfuglar	1/2	
	20. Starar	1/2	
	20. andre Småfuglar	1/4	
	Rökt Lax	1/2	
	Ryße Dwelk	1	
	Ryia	2	
I.	Oxehuudh	2	öre.
	Koohuudh	1	
	Bockskin	1	
	Kalffskin	1/8	
	Siälskin	1/2	
	Fåårskin	1/4	
	Lambskin	1/2	
	Elgzhwdh	1/8	
	Hiortehwdh	3	
	Reenshwdh	1	
	Rött Räffskin	1 1/2	
	Biwrskin	4	
	Hwitt Räffskin	1	
	Otterskin	3	
	Vng Otter	1 1/2	
	Korß Räffskin	3 1/2	
	Swart Rääff	12	
	Looskin	18	

Mårdskin

I.	Mårdskin	1½	öre.
	Paar Sablar	20	
	Wargeskin	5	
	Swart Biörnskin	5	
	Gement Biörnskin	3	
	Timber Hermelijn	4	
	Timber Gråwerk	1½	
	En Botn Twål	4	

51.

I. Lisp.	Smör	1½	öre.
	Talgh	1½	
	Ost	1¼	
	Humbla	2	
	Ferske Kött	¾	
	Tort Oxekött	¾	
	Tort Fåårkött	¾	
	T. Getekött	¾	
	Fläsk	1¼	
	Rökt Sijk	½	
	Törr Jidh	½	
	T. Braxen	½	
	T. Gäddor	½	
	Annan törr fisk	½	
	Finske Gäddor	¾	
	Rocker	1	
	Hwitling	1⅛	
	Cabelau	1	
	Näfwer	⅛	
	Bast	½	
	Lijn	2	
	Hampa	1½	

	Ull	1½	
	Siälspeck	1	
	Hwitt Wax	12	
	Wax	8	
	Senap	2	
I. Liisp.	Ullegarn	3	öre.
	Liusegarn	1	
	Notegarn	3	
	Blågarn	1	
	En Wåla Långor	1½	
	1. Wåla Baggetorsk	1	
	1. Bundt törre Flundrar	1¼	

	Gåddor	
	Braxm	
	Rudher	
	Abborer	
	Lax	⅓ ½ deel aff
Ferske	Sijk	thes wärde i
	Asp	Penningar.
	Jdh	
	Åål	
	Strömming	
	Annan fersk Fisk	

	Läreffl gemeene	⅛	
En aln	Walmar	1/10	
	Blagarn	1/10	
			öre.
	Paar Skoor	½	
Ett	Paar Ullstrumpor	1/5	
	100 paar Ryske Handskar	32	

W. laß

52.

I.	W. laß Höö	1½	öre.
	S. laß Höö	¾	
	Twebett laß kastwedh	¼	
	Enbett laß kastewedh	1/6	
	Ett laß Granwedh	1/6	
	Laß Råwedh	1/6	
	20. Kerfwer Halm	1	
I.	Tolfft Bättenbräder	3	
	Tolfft tälliebräder	1	
	Tolfft Sågebräder tiye allner lång	1½	
	Tolfft Sågebräder sex allner lång	1	
I.	Timberstäck	¼	öre.
	Bielke	½	
	Plankestock	1/8	
	Sparre	1/8	
	Spijra	1/8	
	Tillia	¼	
	Slädha medh Snidkar werke	3	
	Gemeen Slädha	1	
	Halffeunna Såå	¼	
	Fierdings Såå	1/8	
	Fambn Kastewedh	¾	
	Brygge Granwedh	¼	
	Staffrum Wedh	½	
	Klöff Näfwer	1/8	

100. stoore

I.	100. stoort Näfwer	½	öre.
	100. smått Näfwer	¼	
	100. Tegel	1½	
	100. Bandstaker	⅛	
	100. Enbredd Spijk	⅛	
	100. Twebredd Spijk	¼	
	Gång Hästeskoor	1	
	Gång Söom	¼	
Alle-handa.	Tälie Steen	⅓½ deel aff thes wärde i Peningar.	
	Smijdhe		
	Träwerke		
	Bryggekahr		
	Eketimber		
	Tunnewerke		
	Masteträän		
	Fiskeredhskap		
En skyl	Otröskat Hwete	⅛	öre.
	Otröskat Rogh	⅛	
	Otröskat Korn	⅛	
	Otröskat Haffra	⅛	
I. Lijsp.	Kätzle Käppar	6¼	
	Gryte Koppar	5	
	G. Kätzlekoppar	3⅛	
	G. Grytekoppar	2½	

Andre Partzeler som här intet införde åre/ giswes ⅓½ deel aff thes wärde i Peningar.